

Handledning – Vägval för framtiden 4

Arbetsmaterial

Vägval för framtiden 4 består av tre delar

1. En omvärldsanalys, Vägval för framtiden 4, som beskriver 5 övergripande förändringskrafter och 10 trender
2. En animerad film som sammanfattar den skriftliga omvärldsanalysen
3. Detta arbetsmaterial med frågeställningar och tips om hur en workshop kan genomföras

Arbetsmaterialet

”Vägval för framtiden 4” ska ses som ett komplement till organisationens egen omvärldsbevakning och analys och bidra till reflektioner om utmaningar och möjligheter. Vägval kanske bidrar till en del nya perspektiv på omvärlden. Här följer tips på genomförande av en process som bygger på erfarenheter av att leda workshops utifrån ”vägval”.

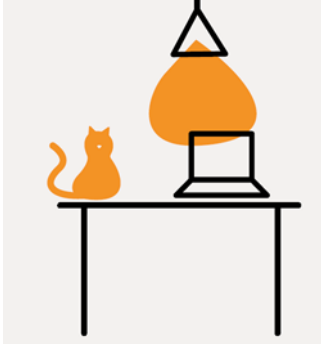
Förberedelse

Det är bra om rapporten ”Vägval för framtiden 4” skickas ut till deltagarna i förväg tillsammans med en inbjudan. Det ökar kvaliteten på samtalet om deltagarna hinner läsa och kan förstå trenderna på ett djupare plan. Trenderna i den animerade filmen är kraftigt förkortade.

Det är en fördel om ett par personer utses att föra anteckningar under presentationerna för att möjliggöra en gemensam dokumentation.

1. Deltagarna sitter i mindre grupper
2. Processledaren inleder, introducerar begrepp samt berättar om hur processen är tänkt och stämmer av deltagarnas förväntningar.
3. De 10 trenderna med frågeställningar är utskrivna på A3-papper och uppsatta på väggarna
4. Processen startar med att filmen visas, förslagsvis okommenterad.

5. Grupperna väljer och hämtar ett trendblad med tillhörande frågor från väggen. Är det väldigt många grupper kan flera diskutera samma trend. Är det få så kan grupperna ta sig an flera trender.
6. Frågorna diskuteras i grupperna, anteckningar görs direkt på A3 bladen.
7. Sätt tillbaka bladen på väggen och genomför ett vernissage. Låt därefter grupperna beskriva synpunkterna mer utförligt.
8. Avsluta med en gemensam reflektion utifrån frågeställningen "Vilka är våra viktigaste vägval fram emot 2030"?
9. Återkoppla till deltagarna med minnesanteckningar som sedan kan användas i planeringsarbetet

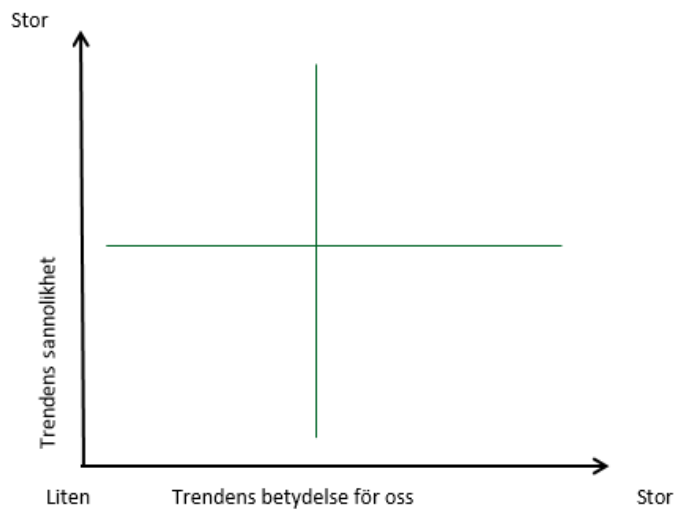

Trend 1

Ökat behov av livslångt lärande

Kommuner och regioner behöver stärka kompetensen hos de 1,2 miljoner medarbetare som redan finns och samtidigt rekrytera ny kompetens.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

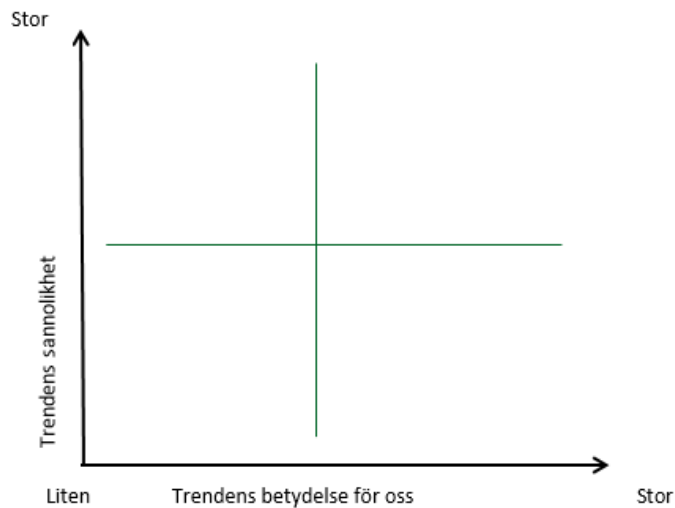

Trend 2

Användare driver teknisk utveckling

Medborgare är som användare högst delaktiga i den digitala utvecklingen. Men alla är inte nöjda med hur kommuner och regioner utvecklar användarvänliga tjänster.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

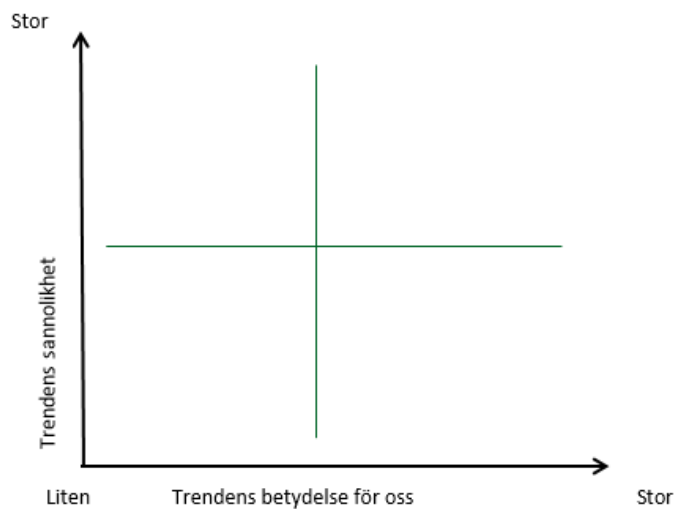

Trend 3

Nya livsmönster påverkar platsbundenhet

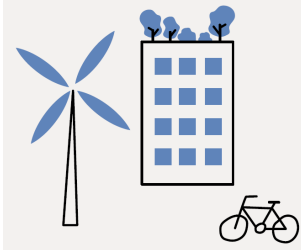
Digitalisering har möjliggjort för hem-och distansarbete. Utflyttning från storstäder ökar. Frågor väcks om platsers attraktionskraft och om var man ska betala skatt och få sin välfärd.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

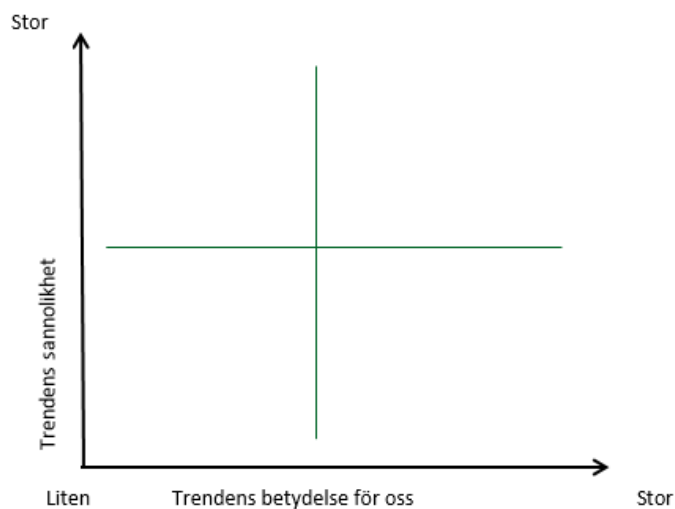

Trend 4

Hållbarhetsarbete ger konkurrensfördelar

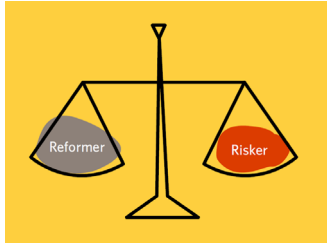
Människor vill bo på platser och arbeta för företag som bidrar till att förbättra klimat och miljö. Klimatsmarta lösningar bidrar också till att skapa nya affärsmodeller och konkurrensfördelar för företag och platser.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

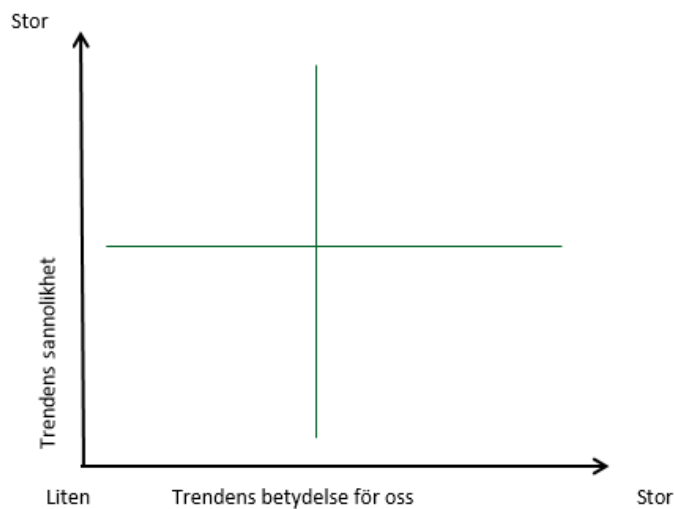

Trend 5

Välfärdsbrottslighet slukar allt mer resurser

Brottsligheten påverkar förtroendet för välfärdssystemet. Krav ökar på medarbetarens etiska förhållningssätt – ämbetsmannaidealet betonas åter.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

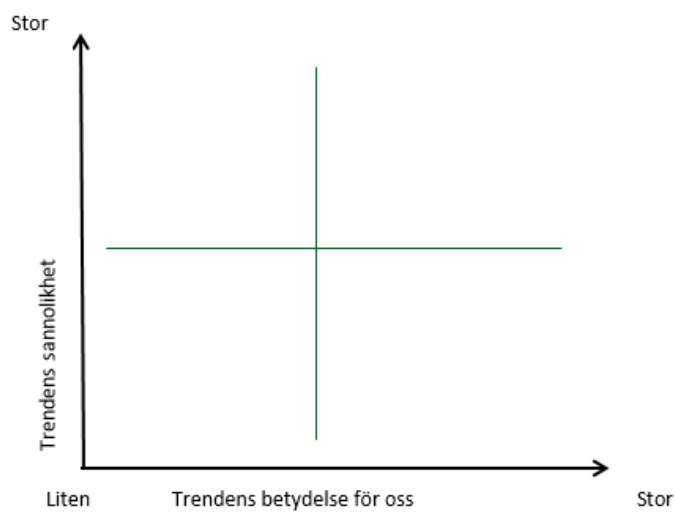

Trend 6

Ökad polarisering och utsatthet

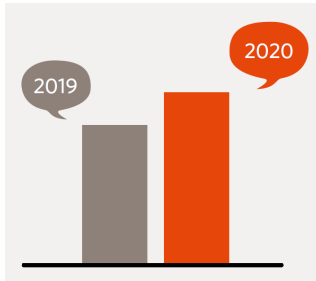
Även om de flesta är nöjda med sina liv är en växande grupp, ofta bestående av människor som är ekonomiskt och socialt utsatta, missnöjda.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

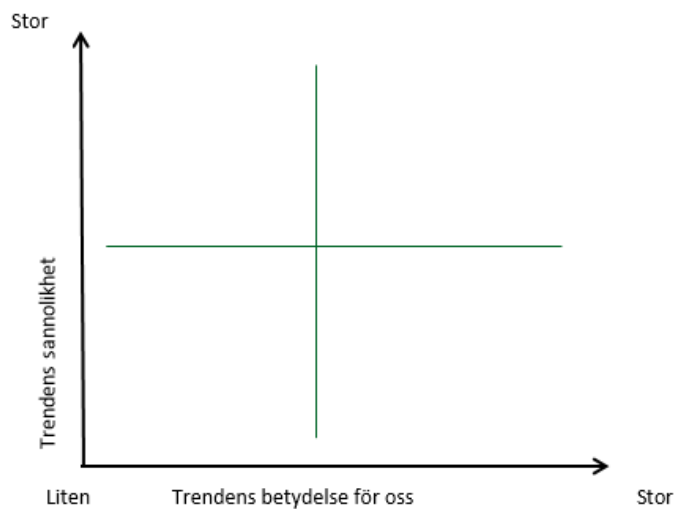

Trend 7

Det lokala och regionala handlingsutrymmet utmanas

Trots kritik ökar den statliga styrningen genom såväl riktade statsbidrag som indirekt styrning genom regeringsbeslut.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

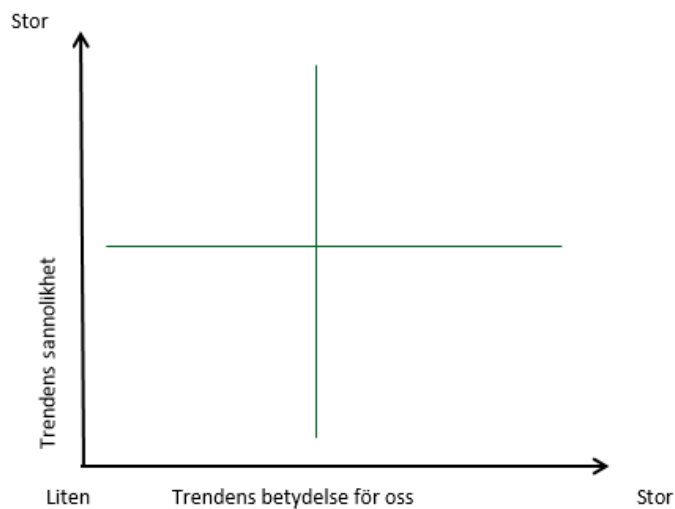

Trend 8

Tillitens betydelse uppmärksammas allt mer

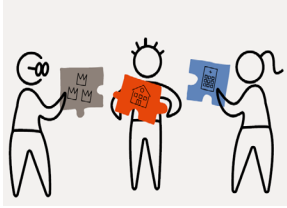
Tillit är en positiv resurs för länder och människor. Sverige har internationellt sett en hög tillit men tilliten har minskat i vissa grupper.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

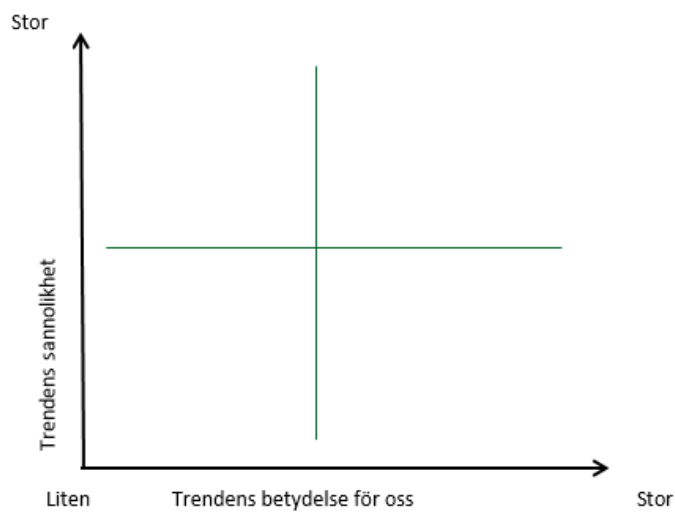

Trend 9

Komplexa samhällsutmaningar kräver nya arbetssätt

Det finns risk för att människor eller uppdrag ramlar mellan stolarna när problemen är komplexa och ansvaret otydligt. Nya arbetssätt behöver utvecklas.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

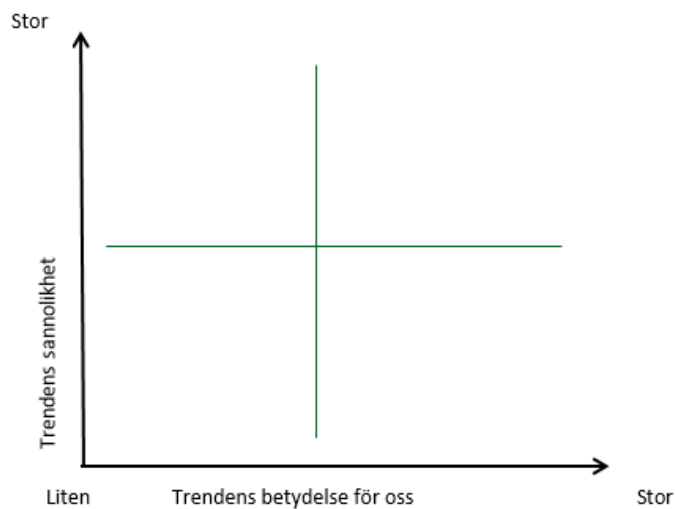

Trend 10

Ökad medvetenhet om samhällets sårbarhet

Bränder, översvämningar, cyberattacker, pandemier och terrorism har gjort oss medvetna om samhällets sårbarhet. Kostnader för att hantera och förebygga är höga men priset för att inget göra kan bli oöverstigliga.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Fråga 2: Vilka tecken ser vi på att trenden existerar?

Fråga 3: Hur kommer trenden påverka oss och hur hanterar vi den?

Handledning – Vägval för framtiden 4

Utöver rapporten Vägval för framtiden 4 samt en animerad film finns detta arbetsmaterial. Handledningen innehåller frågeställningar och tips om hur en workshop kan genomföras för de kommuner och regioner som ska göra en egen omvärldsbevakning och analys.

Upplysningar om innehållet
Linda, Nordberg, linda.nordberg@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2021